

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 3.1 Mayıs 2024

Sayı: 481

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

4857 sayılı İş Kanunun'da değişiklik yapılmasına ilişkin Kanun teklifi ve gerekçesi
ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 20/05/2024

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Tarih: 3-6-2024	Esas No: 2/2204

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİGİ
3 1 Mayıs 2024
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
3 1 Mayıs 2024
No: 1437276

GENEL GEREKÇE

Tarım ürünlerinin tarladan sofralarımıza ulaşmasında tarım işçilerinin çok büyük emekleri ve alın teri vardır. Gezici ve geçici mevsimlik tarım işçiliği 1980'li yıllara kadar artan nüfus ve beraberinde getirdiği yoksulluk ve topraksızlaşmayla beraber yaygınlaşmaya başlamıştır. TÜİK verilerine göre 2024 yılı I. çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre tarım sektöründe 73 bin kişi, sanayi sektöründe 103 bin kişi, inşaat sektöründe 82 bin kişi, hizmet sektöründe 276 bin kişi arttı. İstihdam edilenlerin %14,6'sı tarım, %20,8'i sanayi, %6,6'sı inşaat, %58,0'ı ise hizmet sektöründe yer almaktadır. Mevsimlik tarım işçilerimizin güncel durumu; ücret, sosyal haklar, çalışma hayatını sözleşme güvencesine alma, yeme, içme, barınma ve eğitim gibi temel ihtiyaçları ve haklarının kanuni güvenceye kavuşturulması en temel haklarıdır.

Günümüzde mevsimlik tarım işçilerimiz günlük yevmiye ile çalışmakta, çoğu zaman işverenin zarar ettiği gerekçesiyle süresinde emeğinin karşılığı ücretini alamamaktadır. Güncel olarak bakıldığında bir mevsimlik tarım işçisi günün 12 saati çalışması karşılığında altı yüz Türk Lirası yevmiye almaktadır, bu ücretini de çoğu zaman işverenin zarar ettiği gerekçesiyle süresinde alamamaktadır. Altı yüz Türk Lirası değerindeki günlük ücret Avrupa ve Amerika kıtalarında yaşayan tarım işçilerinin ücretleriyle karşılaştırıldığında sarfedilen emek aynı olmasına rağmen aradaki fark kıtalararası mesafeden daha fazladır. Bilindiği üzere Anayasamızın 55'nci maddesi Ücrette Adaletin Sağlanması başlığı altında "*Ücret emeğin karşılığıdır. Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır.*" Emredici hükmüyle çalışanların adaletli bir ücret elde etmelerini ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmalarını anayasal güvence altına almıştır. Bununla birlikte Anayasamızın değiştirilemez hükümlerinden olan 2'nci maddesinde Cumhuriyetimizin Nitelikleri belirtilirken "*Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.*" Hükmüyle Sosyal Devlet ilkesini vurgulamıştır. Sosyal devlet ilkesine göre devlet; toplumun refahını yükseltmek amacıyla ekonomiye müdahalede bulunmaktadır. Yine Devletimizin Temel Amaç ve Görevlerini düzenleyen Anayasamızın 5'nci maddesi "*Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.*" emredici hükmüyle kişi hak ve hürriyetlerini sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri ortadan kaldırmayı devletimize görev olarak yüklemiştir.

Geçimini, hayat mücadelesini; gayretiyle, emeğiyle, alın teriyle sağlamaya çalışan, göçebe yaşamı nedeniyle sağlıklı, düzenli bir çevrede yaşama hakkından mahrum olan ve tüm bu sıkıntılara rağmen açlık sınırı altında kalan ücretle yaşam mücadelesi veren mevsimlik tarım işçilerimizin ücret hakkı; bu kanun değişikliği teklifiyle yasal düzenlemeye kavuşturularak, Anayasamızın emredici hükümlerine uygun hale getirilmeye çalışılmıştır.

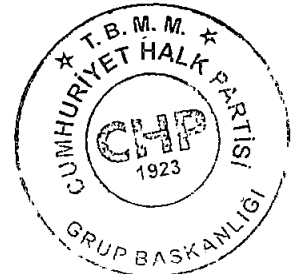

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu kanun teklifiyle, mevsimlik tarım işçilerinin; Anayasal güvence altına alınmış olan ücrette adalet ilkesinin yerine getirilmesiyle, emeklerinin karşılığını alması; mevsimlik tarım işçilerinin çalışma koşulları, hayat standartları ve verdikleri emek gözetilerek hak ettikleri kazançlarının yasal düzenlemeye kavuşturulması amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4 -Yürütme maddesidir.

**4857 SAYILI İŞ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- 22/05/2003 tarih ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 39'ncu maddesinden sonra gelmek üzere 39/A maddesi düzenlenmiş olup, sözü edilen madde

"Mevsimlik tarım işçilerine ödenecek ücret; Asgari Ücret Komisyonu tarafından belirlenen asgari ücret brüt tutarının üç katından az olamaz."

MADDE 2- Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

